

Reformpartiet talte jo den Gang nogle og halvfjerds Medlemmer i Folketinget og havde derfor ikke de Moderates Stemmer nødigt, det kunde undvære dem, og Behandlingen blev saa ogsaa derefter. I 1905, da Sprængningen af Reformpartiet kom, og Reformpartiet gik ned fra at tælle nogle og halvfjerds Medlemmer og til at bestaa af et Medlem over Halvdelen her i Salen, var Forholdet endnu køligt, men der lød dog af og til Røster om en Sammenslutning. Den Gang lod det imidlertid til, at de Moderate vare begyndte at blive kostbare. De mente, at de snart skulde til at noteres paa Børsen, hidtil havde man ikke brudt sig om en saadan Notering. Jeg erindrer, at den nuværende højtærede Finansminister den Gang som Betingelse for et Samarbejde mellem Reformpartiet og de Moderate paa den højtidelige Maade, han altid gør det paa, stillede det Krav, at de Moderate altid og uvægerligt skulde have Medbestemmelsesret med Hensyn til den Politik, som skulde føres i Fremtiden. Men en saadan Medbestemmelsesret vilde man ikke give de Moderate, og jeg erindrer den stærke Kamp, som i Samlingen 1905 stod mellem Reformpartiet og de Moderate netop i den Anledning.

De senere Aars Politik og de Forhold, som have hersket mellem de to Partier, skal jeg ikke nærmere omtale, vi vide, at Reformpartiet ved Valgene gik ned til at tælle nogle og tredive Medlemmer, og saa var det forbi med Kampen mellem Reformpartiet og de Moderate. Nu var der ikke længere Krigshumør hos Reformpartiet, nu trængte man til de Moderate, nu noterede man dem paa Børsen, og ikke alene af den Grund, men ogsaa fordi Reformpartiet i hele sin Politik blev det moderate Parti om igen, idet det nu var kommet ind paa at føre en Opgivelses- og Forligspolitik lige Mage til de Moderates fra 90erne. Reformpartiet kan imidlertid neppe være tjent med en Sammenligning mellem den Forligspolitik, som Reformpartiet har ført, og den, som de Moderate førte i 90erne. Det kan godt være, at den Sammenligning ikke vilde falde ud til Reformpartiets Fordel, thi Forholdet er jo, at naar de Moderate i 1894 absolut ønskede at faa et Forlig, at komme ud af de ulovlige Tilstande, som man levede i, er der ikke noget at sige til, at det Forlig maatte blive et daarligt Forlig. Jeg har altid været imod det Forlig, jeg har bekæmpet det den Gang og bekæmpet de Moderate for det Forlig senere, men jeg indrømmer, at Betingelserne for et for Flertallet i Folketinget

eller Demokratiet i Landet nogenlunde gunstigt Forlig var forfærdelige den Gang. Den Gang sad Ministeriet Estrup, og man kaldte det for en stærk Regering, der sad i Landstinget et stærkt og enigt Højreflertal, og der var et splittet Venstre i Folketinget. Under de Omstændigheder var det ikke saa mærkeligt, at det Forlig, man opnaaede, blev et daarligt Forlig. Men hvordan have Forholdene været ved det Forlig, hvor det ærede Medlem fra Ringkøbing har ført an, det Forlig, Reformpartiet har sluttet? Jo, Forholdene have været ganske anderledes og langt bedre. Det ærede Medlem fra Ringkøbing havde Regeringen, det ærede Medlem fra Ringkøbing havde Flertallet i denne Sal, og ogsaa i Landstinget sad der et Højre, som var splittet, og som man ikke havde eller burde have haft saa vanskeligt ved at komme til Rette med. Derfor siger jeg, at de Forligsbetingelser, som det ærede Medlem fra Ringkøbing opnaaede for Reformpartiet i de Aar, vare forholdsvis meget daarligere end dem, de Moderate opnaaede i 1894, og det ærede Medlem fra Ringkøbing skulde være og er ogsaa nu bleven den sidste til at bekæmpe de Moderate og deres Forligslyster. Det er ikke saa underligt, da han selv er traadt i det samme Fodspor.

Da saa Reformpartiet var blevet Forligsparti, et Parti med en Opgivelsespolitik, er der ikke noget at sige til, at enhver Hindring for en Sammensmeltning med de Moderate var bragt til Side, og saa kom Sammensmeltningen, saa kom „Venstre“, det Berntsenske Venstre, eller hvad man nu vil kalde det. Det er ganske mærkeligt at se paa de Mænd, som nu sidde i Ledelsen af dette Venstre. Der sidder den højtærede Konseilspræsident, der sidder den højtærede Finansminister, og der sidder Dyden i Midten, det ærede Medlem fra Ringkøbing. Naar jeg ser den Konstellation med disse tre Mænd som Ledere af dette nye Parti, som gerne for sig maa forbeholde sig Ret til at kalde sig Venstre, mindes jeg igen en Udtalelse af det ærede Medlem fra Ringkøbing, som lyder saaledes: „Naar jeg taler om Venstre her, tænker jeg ganske vist ikke paa det ærede Medlem for Randers Amts 3die Valgkreds eller det ærede Medlem for Odense Amts 3die Valgkreds“. Ja, af Valgkredsens Betegnelse ville de Herrer jo kunne se, at denne Udtalelse ikke er ganske ny, den faldt nemlig, før vi fik den nye Valgkredslov, og ogsaa før det ærede Medlem fra Ringkøbing blev moderat.